

Arkivsak: 18/00289-2

Saksdokumenter:

BM 21/18-1 Forslag nytt mandat Nasjonalt fagråd for ABV
BM 21/18-2 Mandat for nasjonalt fagråd for ABV
BM 21/18-3 Tilbakemelding på mandat fra Fagrådet for ABV

Fagråd for ABV

Bispemøtet har, sammen med KA, hatt et helhetlig ansvar for arbeidsveiledning (ABV) i Den norske kirke siden 2014. Et eget fagråd for ABV følger opp arbeidet. Funksjonsperioden til fagrådet er fra 2014-2018. I forkant av ny oppnevning har Bispemøtets sekretariat sett et behov for å justere mandatet for fagrådet, og har forberedt et nytt forslag til mandat i samarbeid med KA. Bispemøtet og KA må vedta nytt mandat for at det skal være gyldig.

Uavhengig av arbeidet med nytt mandat har fagrådet for ABV sett et behov for å justere Nasjonale retningslinjer for ABV. Bakgrunnen for dette er endringer i måten arbeidsveilederutdanningen (AVU) gjennomføres på.

Forslag til vedtak

Bispemøtet vedtar forslag til nytt mandat for fagråd for ABV.

Bispemøtet vedtar endringer i nasjonale retningslinjer for ABV.

Saksorientering

Bakgrunn

Bispemøtet overtok, sammen med KA, et helhetlig ansvar for arbeidsveiledning (ABV) i Den norske kirke høsten 2014. Fram til da hadde Bispemøtet hatt en styringsgruppe for arbeidsveilederutdanning, mens fagrådet lå under Presteforeningen. Nye nasjonale retningslinjer for ABV og nytt mandat for fagrådet for ABV ble vedtatt i BM sak 30/14. Bispemøtets og KAs vedtak i 2014 slo sammen disse to utvalgene til ett nytt fagråd. I vedtaket fra Bispemøtet forutsettes det at retningslinjer og mandat skal evalueres etter 2 år. Det ble gjort noen endringer i 2016 (BM sak 03/16), blant annet noen presiseringer i retningslinjenes pkt. 6 om krav til arbeidsveiledere, samt endring i mandatet hvor det ble etablert en ordning med vararepresentanter.

Funksjonsperioden til nåværende fagråd går ut i 2018, og Bispemøtet og KA må derfor oppnevne nytt fagråd. Dette bør skje i Bispemøtets høstmøte, slik at nytt fagråd kan fungere fra 01. januar 2019. I forkant av denne oppnevningen har Bispemøtets sekretariat sett et behov for på nytt å ha en gjennomgang av mandatet for fagrådet. I samarbeid med KA har

derfor sekretariatet sett på nåværende mandat og foreslått en del endringer. Nåværende fagråd ble forelagt forslag til nytt mandat på sitt møte i januar og fikk mulighet til å komme med innspill. Det var flere innspill, og til dels sterk kritikk, til det nye forslaget der.

Det har også skjedd et arbeid i fagrådet omkring retningslinjene for ABV. Dette arbeidet er helt adskilt fra arbeidet med mandatet, men på grunn av sammenfall i tid er det naturlig at Bispemøtet behandler begge disse sakene samtidig.

Bakgrunnen for et ønske om endrede retningslinjer er endringer i måten arbeidsveilederutdanningen (AVU) planlegges og gjennomføres. Tidligere var det slik at det var kirken selv, gjennom styringsgruppen for AVU og fagrådet, som sto for gjennomføringen av utdannelsen. I perioden 2009-2012 ble det gjennomført en ny runde AVU, denne gangen i et samarbeid med TF. I den siste runden AVU, som pågår nå, har lærestedene (TF og MF) tatt over hele gjennomføringen, og rollen til fagrådet er dermed endret. Forslagene til endring i retningslinjene søker å tilpasse retningslinjene den nye situasjonen, hvor lærestedene står for planleggingen og gjennomføringen av kursene.

Mandat for fagrådet for ABV

Vedlagt sakspapirene er gjeldende mandat, forslag til nytt mandat, samt innspillene som kom fra fagrådet på deres møte 25. januar 2018.

Forslagene til endringer er som følgende:

1. Formål
Formålet beholdes slik det står i dag. Det har ikke vært noen innvendinger mot dette.
2. Fagrådets oppgaver
Oppgavene til fagrådet opprettholdes, men forslaget til nytt mandat forsøker å gjøre dette punktet mer konkret. Den substansielle endringen i avsnittet er endringen som knytter seg til endret praksis for gjennomføring av AVU. I gjeldende mandat heter det i kulepkt. 4 at fagrådet skal «initiere og planlegge gjennomføring av...», mens det i forslag til nytt mandat står i pkt d) «initiere og følge opp». Det var ingen spesielle innvendinger mot dette i fagrådet.
3. Sammensetning og oppnevning
Det er i forslaget til nytt mandat gjort større endringer i fagrådets sammensetning og oppnevning. Endringsforslagene går både på sammensetning og oppnevning.

I dag skjer oppnevningen av Bispemøtet (fire medlemmer) og KA (tre medlemmer), hvorav noen skal være foreslått av tjenestemannsorganisasjonene. Bispemøtets sekretariat mener det er uheldig at det står at tjenestemannsorganisasjonene skal foreslå kandidater, ettersom det i praksis betyr at Presteforeningen bestemmer hvem Bispemøtet kan oppnevne. Dette punktet ble derfor foreslått strøket. Presteforeningen har hatt innvendinger mot dette, begrunnet i fagrådets historikk, men kanskje først og fremst i forståelsen av at ABV er et samarbeid på tvers av arbeidsgiverlinjene og på arbeidsgiver-arbeidstakeraksen. Det var derfor to reelt ulike hensyn som står mot hverandre. Etter dialog med PF foreslås det nå at «Bispemøtet oppnevner, etter samråd med profesjonsforeningene». Dette er en løsning som sikrer Bispemøtet det avgjørende ved å alene stå for oppnevningen, men det sikrer også profesjonsforeningene en delaktighet i prosessen som leder frem til oppnevning.

I forslaget til nytt mandat er det også en klar dreining mot at de som sitter i fagrådet er der på grunn av funksjon og stilling mer enn som privatpersoner (selvstendige fagpersoner). Der det i gjeldende mandat var svært åpent, blir dette nå strammet inn. Begrunnelsen er et behov for å sikre at biskop og administrativt ansatt ved bispedømmekontoret med ansvar for ABV er representert i fagrådet, og behovet for

at en kirkeverge også er representert. Forslaget sikrer også at det er medlemmer i rådet som står i aktiv veiledertjeneste. Intensjonen er at dersom noen går ut av en funksjon som er avgjørende innebærer dette også å tre ut av fagrådet. Fagrådet mente at den nye formuleringen gikk for langt, og at det holder å presisere at kirkeverge og administrativt tilsatt i bispedømme skal være representert.

Fagrådet ser et behov for å inkludere en kirkeverge i fagrådet. Begrunnelsen er den funksjonen de har som arbeidsgivere for fellesrådsansatte. KA har spilt inn at dette endrer balansen i fagrådet dersom en kirkeverge skal overta plassen som i dag fylles av en veileder. Det er derfor et forslag om å øke antall medlemmer i fagrådet med ett medlem. Det vil da være 8 stemmeberettigede i rådet, og det må da legges inn en formulering om at leder i rådet har dobbeltstemme ved stemmelikhet. Etter ønske fra KA formuleres dette som at de kan oppnevne en eller to i aktiv veiledertjeneste, slik at det ikke nødvendigvis må være to.

Biskopene bes her særskilt diskutere om antallet medlemmer bør økes. Dette har ikke vært til drøfting i fagrådet, men ble spilt inn på et senere tidspunkt.

4. Fagrådets arbeidsform

I gjeldende mandat heter det at fagrådet møtes «minst tre ganger årlig». I forslag til nytt mandat er dette endret til «normalt to ganger årlig». Begrunnelsen for endringen ligger i at arbeidsmengden for fagrådet er redusert ettersom AVU nå driftes av lærestedene. To møter årlig er også frekvensen for Styringsgruppen for VTP, som det er nærliggende å sammenligne med. I forslaget som ble lagt fram for fagrådet i januar 2018 var ordet «normalt» ikke inkludert. Flere i fagrådet hadde innvendinger mot reduksjon av møtefrekvens og begrunnet dette i at det ikke oppleves dekkende nok med to møter, og at kontroversielle saker som har vært behandlet har blitt modnet over tid gjennom samtaler. I forslaget som ligger til behandling er derfor «normalt» inkludert for å signalisere hva som er normalordningen, men samtidig åpne for at det kan forekomme behov for å møtes også mellom de ordinære møtene.

Mange av oppgavene til fagrådet ivaretas administrativt, og for å sikre Bispemøtets sekretariat en mulighet for å forankre enkelte avgjørelser er det foreslått å inkludere en setning i mandatet om at leder og nestleder kan konsulteres mellom møtene.

Retningslinjer for ABV

Slik det er redegjort for ovenfor, har måten arbeidsveilederutdanningen (AVU) gjennomføres på endret seg de senere årene. Målet med endringene i retningslinjene har vært å tilpasse retningslinjene den nye situasjonen, og samtidig sikre at DNK selv, gjennom fagrådet, er i stand til å sikre kvaliteten på de veilederne som skal lede ABV-gruppene i kirken. Forslaget til endringer berører pkt 6 i retningslinjene, og det foreslås nå delt opp i to punkter. Ved en slik oppdeling vil nåværende pkt 7. gjøres til nytt pkt 8 osv.

Vurderingen fagrådet har gjort, er at fagrådet ikke har myndighet til å bestemme detaljert innhold eller hvem som skal tas opp til studiet. Dette ansvaret ligger hos lærestedet. Myndigheten til å avgjøre om en utdanning er bestått, ligger også suverent hos lærestedet. Den endelige godkjenningen av veileder ligger hos den enkelte biskop som avgjør hvem som skal fungere som veileder i hennes/hans bispedømme.

Handlingsrommet til fagrådet, som et kirkelig kompetanseorgan på ABV, ligger dermed i å legge føringer for hva det ønsker at en slik utdanning skal inneholde. Fagrådet kan også anbefale biskopene å sette visse krav til hvem de skal sende på AVU. I fagrådets behandling av saken ble viktigheten av praksis under utdannelsen understreket. For å kunne fungere som veileder, er det viktig at man har hatt veiledet praksis i forkant. Denne praksisen er det kirken selv som kan tilby. Dette gir kirken selv et handlingsrom i det kirken selv kan avgjøre hvem som skal tildeles praksisgruppe – dersom et lærested tar opp student som ikke har biskopens anbefaling, kan det heller ikke kreves at biskopen skal stille

veiledningsgruppe til rådighet. Det vurderes også slik at det er lite hensiktsmessig at fagrådet skal godkjenne, eller ikke godkjenne, veiledere som har blitt anbefalt av biskop og gjennomført AVU på lærested. Det forslås derfor at fagrådet etter endt AVU registrerer dem som oppfyller alle krav i et nasjonalt register over veiledere. Det harmoniserer godt med hva mandatet for fagrådet tilsier, og er i tråd med ønsker fra bispedømmene som ble signalisert på møte i september 2017.

Nåværende pkt 6

6. Krav til veiledere og veilederutdanning

Veiledningen (gruppe/individuell) utføres av personer med arbeidsveilederutdanning (AVU) eller tilsvarende veilederutdanning godkjent av Nasjonalt fagråd for arbeidsveiledning (jf. Fagrådets mandat pkt 2, strekpunkt 4).

Arbeidsveilederutdanning er et videreutdanningsprogram på masternivå for prester, kateketer, diakoner eller andre kirkelige medarbeidere som har minimum to års yrkeserfaring fra kirkelige tjeneste. Arbeidsveilederutdanning har 60 studiepoeng og består av følgende elementer:

- Kurssamlinger med undervisning, øvelser og veiledning på veiledning
- Litteraturstudium
- Skriftlig arbeid, inkludert en større oppgave
- Toårig praksis som veileder i gruppe

Arbeidsgiver (biskop eller kirkelig fellesråd) avgjør hvilken veileder som skal benyttes til profesjonsbaserte grupper og signerer kontrakt. Begge arbeidsgiverne avgjør i fellesskap hvilke veiledere som skal benyttes i tverrfaglige veiledningsgrupper.

Veiledere som benyttes til ABV, har ansvar for å vedlikeholde sin veiledningskompetanse og å delta i veiledning på veiledning.

Forslag til nytt pkt 6. og 7 (erstatte nåværende pkt. 6)

6. Krav til veiledere

Veiledningen (gruppe/individuell) utføres av personer med arbeidsveilederutdanning (AVU) eller tilsvarende veilederutdanning godkjent av Nasjonalt fagråd for arbeidsveiledning, og som er registrert i fagrådets register over godkjente veiledere. Personer med gjennomført AVU, og som ikke ellers anses uskikket for å fungere som veileder i kirken, registreres i nasjonalt register over arbeidsveiledere.

Arbeidsgiver (biskop eller kirkelig fellesråd) avgjør hvilken veileder som skal benyttes til profesjonsbaserte grupper og signerer kontrakt. Begge arbeidsgiverne avgjør i fellesskap hvilke veiledere som skal benyttes i tverrfaglige veiledningsgrupper.

Veiledere som benyttes til ABV, har ansvar for å vedlikeholde sin veiledningskompetanse og å delta i veiledning på veiledning.

7. Arbeidsveilederutdanning

Arbeidsveilederutdanning er et videreutdanningsprogram på masternivå for prester, kateketer, diakoner eller andre kirkelige medarbeidere som har minimum to års yrkeserfaring fra kirkelige tjeneste. Som utgangspunkt bør de som blir tatt opp på studiet på forhånd ha utdannelse på masternivå og erfaring fra ABV, men det kan gis dispensasjon for personer som har annen særlig kompetanse eller på annen måte oppleves spesielt aktuell for å være ABV-veileder.

Nasjonalt fagråd for ABV kartlegger behov for nye arbeidsveiledere i Den norske kirke, gjennom rapportering fra bispedømmene. Fra Den norske kirkes side anses det som nødvendig at AVU har et omfang tilsvarende 60 stp og inneholder praksisgrupper og veiledning på veiledning. Den nærmere utformingen av AVU skjer i dialog mellom Fagrådet og lærestedene.

Biskopen anbefaler hvem som gjennomfører studiet fra sitt bispedømme, og støtter dette økonomisk og bidrar til å etablere praksisgruppe for studenten. Fellestrådet støtter sine studenter økonomisk. Dersom det ikke foreligger anbefaling fra biskopen, er ikke et bispedømme forpliktet til å organisere praksisgruppe.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Fagrådet for ABV driftes av Bispemøtet og det settes hvert år av midler til gjennomføring av møter. KA gir tilskudd til drift av fagrådet på bakgrunn av egen avtale. Endring av møtefrekvens og antall medlemmer kan gi noen økonomiske konsekvenser, men på et nokså moderat nivå.

Bispemøtets sekretariat har siden 2014 vært sekretær for fagrådet og det er ingen forslag om å endre dette.